

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 26/2010
14.7.2010

OIKAISUVAATIMUKSESTA SÄÄNNÖKSET HALLINTOLAKIIN JA HALLINTOLAINKÄYTTÖLAKIIN

Hallintolakia (434/2003) ja hallintolainkäyttölakia (586/1996) on muutettu laeilla 581 ja 582/2010, jotka tulevat voimaan 1.8.2010. Muuttuneet lait löytyvät säädöstietopankista osoitteessa www.finlex.fi.

Hallintolakiin on lisätty uusi 7 a luku, joka ohjaa oikaisuvaatimuksen käsittelyä yleislain tasoisesti silloin, kun erityislaissa on erikseen säädetty oikaisuvaatimusmenettelystä ennen valituksen tekemistä. Hallintolainkäyttölakiin puolestaan on lisätty säännökset valitusoikeudesta oikaisuvaatimus päätökseen sekä oikaisuvaatimuksen vaikutuksesta valituksen sisältöön. Lainmuutosten tavoitteena on selkeyttää oikaisuvaatimuksen asemaa ja luonnetta oikeussuojakeinona sekä lisätä tämän menettelyn ennustettavuutta.

Oikaisuvaatimusta koskevien lainmuutosten lisäksi hallintolaissa olevan asiavirheen korjaamiskeinon (hallintopäätöksen itseoikaisu) asemaa ja käytettävyyttä on laajennettu. Virheen korjaamisen perusteena voi nyt olla myös asiaan tullut uusi selvitys, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Oikaisuvaatimusta koskevien menettelysäännösten kehittämisen tarkoitus

Oikaisuvaatimusjärjestelmässä viranomaisen tutkii oikaisuvaatimukseen oikeutetun vaatimuksesta sen, rasittaako tehtyä hallintopäätöstä oikaisuvaatimuksessa väitetty virhe. Oikaisuvaatimus on säädetyissä asioissa kirkollisvalituksen pakollinen esivaihe, jota ennen valitusta ei voida tehdä.

Nyt tehdyillä muutoksilla on ennen muuta oikaisuvaatimusmenettelyä täydentävä ja täsmentävä merkitys. Hallintolain 5 §:n 1 momentissa säädetään siitä, että jos muussa laissa on hallintolaista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan hallintolain asemesta. Tämä lähtökohta koskee myös oikaisuvaatimusmenettelyä. Kirkkolain 25 luvun 5 §:n mukaan hallintoasian käsittelyssä kirkollisessa viranomaisessa noudatetaan hallintolakia, jollei kirkkolaista muuta johdu. Hallintolaki ohjaa siten oikaisuvaatimuksen käsittelyä siltä osin kun asiasta ei ole säädetty kirkkolaissa.

Hallintolakiin otetulla yleissääntelyllä pyritään ohjaamaan asianosaista, mutta myös hallintoviranomaista oikaisuvaatimuksen vireille tulossa, käsittelyssä ja ratkaisemisessa. Kirkollishallinnossa tulee sovellettavaksi hallintolain säännökset, jotka koskevat oikaisuvaatimuksen sisältöä, käsittelyn kiireellisyyttä, oikaisuvaatimusta

timusviranomaisen oikeutta antaa määräys päätöksen täytäntöönpanosta sekä oikaisuvaatimuksen ratkaisemista ja siinä yhteydessä tapahtuvaa asia- tai kirjoitusvirheen korjaamista.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hallintolain uuden 7 a luvun 49 d §:ssä säädetään oikaisuvaatimusasian vireillepanoon liittyvistä muodollisista edellytyksistä. Pykälässä säädetty kirjallisen muodon vaatimus on myös kirkkolain 24 luvun 3 §:ssä. Kirjallinen muoto täyttyä paitsi paperimuotoisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen kohdalla, myös silloin, kun oikaisuvaatimus pannaan vireille sähköisessä muodossa esimerkiksi sähköpostilla.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava lähettäjän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Osoitteena voidaan ilmoittaa myös valtuutetun asiamiehen tai laillisen edustajan osoite. Jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä ja eheyttä ole syytä epäillä, asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella (HallintoL 22 § 2 momentti).

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimivaltaisesta viranomaisesta säädetään kirkkolain 24 luvun 3 §:ssä. Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan oikaisua, millaista oikaisua päätökseen vaaditaan sekä millä perusteilla sitä vaaditaan.

Säädetyillä muotovaatimuksilla on ensisijaisesti yksilön oikeusturvaan liittyvä tehtävä, mistä syystä muotovaatimukseen tulee tarvittaessa suhtautua joustavasti. Hallinnon palveluperiaatetta ilmentävällä tavalla vireillepanon virheitä tai puutteita tulee mahdollisuuksien mukaan voida korjata menettelyn kuluessa.

Muutoksenhakijalle tulee antaa tieto oikaisuvaatimuksen muotoa ja sisältöä koskevista vaatimuksista päätöstä koskevan pöytäkirjanotteen mukaan liitettävässä oikaisuvaatimusohjeessa.

Käsittelyn kiireellisyys

Hallintolain 49 e §:n mukaan oikaisuvaatimusasia on käsiteltävä kiireellisenä. Hyvää hallintoon kuuluva palveluperiaate edellyttää, että oikaisuvaatimusasiat ratkaistaan joustavasti ja tehokkaasti. Se, että oikaisuvaatimusasiat käsitellään kiireellisinä, on keskeistä oikaisuvaatimusjärjestelmän toimivuudelle ja uskottavuudelle. Kiireellisyyttä on kuitenkin syytä arvioida kunkin tapauksen erityispiirteiden valossa, jotta vaatimus ei esimerkiksi heikennä asian selvittämistä ja käänny tätä kautta asianosaisen etua vastaan.

Oikaisuvaatimuksen ratkaiseminen

Tehdyn oikaisuvaatimuksen johdosta viranomaisella on samalla tavalla kuin valituksissa ratkaisupakko. Tämä edellyttää pääsääntöisesti asiassa esitettyjen vaatimusten tutkimista ja niihin vastaamista. Tutkimatta oikaisuvaatimus voidaan jättää silloin, kun sitä ei ole tehty säädetyssä määräajassa. Hallintolain 49 g §:n mukaan oikaisuvaatimusmenettelyssä viranomaisen ei lähtökohtaisesti tutki asiaa laajemmin kuin oikaisuvaatimuksessa on esitetty.

Oikaisuvaatimusmenettelyssä viranomaisen voi muuttaa alkuperäisen hallintopäätöksen, kumota sen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus päätös on perusteltava. Perusteluista tulee käydä ilmi, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun ja, minkä säännösten nojalla asia on ratkaistu.

Oikeus asia- ja kirjoitusvirheen korjaamiseen on ollut aiemmin ainoastaan päätöksen tehneellä viranomaisella itsellään. Jos oikaisuvaatimuksen ratkaisee jokin muu kuin ensi asteen päätöksentekoviranomainen, voi uuden 49 g §:n mukaan virheen korjata myös oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen.

Hallintolaissa olevan asiavirheen korjaamisen edellytysten laajentaminen

Hallintolain 50 §:ssä säädettyjä asiavirheen korjaamisen edellytyksiä on laajennettu siten, että virheen korjaamisen perusteena voi olla myös asiaan tullut uusi selvitys. Uutena selvityksenä voi tulla kysymykseen myös päätöksen tekemisen jälkeen ilmaantuneet tosiseikat kuten asianosaisen olosuhteissa tapahtuneet muutokset. Edellytyksenä kuitenkin on, että selvitys voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Päätös voidaan korjata uuden selvityksen nojalla ainoastaan asianosaisen eduksi. Korjaaminen ei ole mahdollista asianosaisen vahingoksi.

Hallintolainkäyttölain muutokset

Kirkkolain 24 luvun 16 §:n nojalla myös hallintolainkäyttölakia sovelletaan toissijaisesti kirkkolakiin nähden. Siten oikaisuvaatimusmenettelyn jälkeen tehtävän kirkollisvalituksen valitusperusteista on säädetty kirkkolain 24 luvun 4 §:ssä ja valitusoikeutettujen piiri määräytyy mainitun luvun 6 §:n nojalla.

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa hallintopäällikkö Mikko Salmela, sähköpostiosoite etunimi.sukunimi@evl.fi.

KIRKKOHALLITUS

Pirjo Pihlaja

Mikko Salmela